

15 - 22 ноември 2023 г.

Мониторинг на институции и нормативни документи по темите: дарителство, доброволчество, гражданско общество

Седмичният мониторинг обхваща преглед на внесени в Народното събрание законопроекти, проекти на нормативни документи, публикувани за обществено обсъждане, както и проведени заседания на обществени съвети, експертни и други междуведомствени групи. Предлагаме ви обобщени акценти от мониторинговия доклад:

- **Народно събрание**
- **Министерски съвет**
- **По-важни актове, качени на Портала за обществени консултации**

Народно събрание

1. Законопроект за изменение и допълнение на закона за предучилищното и училищното образование.

Предложените промени създават стройни условия за удовлетворяване потребностите на учениците с дислексия, дисграфия, дискалкулия или смесен тип специфични нарушения на способността на учене от помощни средства за компенсирание на основните дефицити на развитието, намаляващи образователните резултати. Промените в чл. 95 регулират използването на подходящи технически средства и устройства, които да осигурят достъпност на съдържанието на учебни текстове, графики и други учебни елементи от учебните и изпитните материали. Текстовите файлове на учебниците, предложени в чл. 152, ще предоставят директен достъп до иначе недостъпните текстове на хартиен носител. При изкуствено осветление гланцовата карти на учебниците създават трудности при възприемането на съдържанието, тъй като отразява светлината и съответно създава отблясъци. Текстовете на хартиен носител не могат да бъдат моделирани по вид, форма и контраст и поради тази причина към момента са неизползваеми за учениците с дислексия, дисграфия, дискалкулия или смесен тип специфични нарушения на способността на учене. Електронните учебници също не предоставят опции за адаптиране формата, шрифта и контраста. Предложената промяна ще даде възможност за

индивидуализирана модификация на учебното съдържание според нуждите на конкретния ученик, а това от своя страна ще облекчи подготовката на ученика и ще повиши неговите образователни постижения.

2. Законопроект за изменение и допълнение на закона за предучилищното и училищното образование.*

**Този и по-горният законопроект са внесени от депутати от ПП "Възраждане" като два отделни проекта*

Според Конституционния съд на Република България традиционно човешкото общество се изгражда върху половата бинарност, тоест съществуването на два противоположни пола, всеки от които е натоварен с специфични биологични и социални функции и отговорности. Биологичният пол е детерминиран по рождение и е в основата на гражданския пол, според решение на Конституционния съд (КС) на Р България. Именно затова и конституционната дефиниция за брак, така както винаги е присъствала в българската правна традиция, се съдържа в разпоредбата на чл. 46, ал. 1 от Конституцията на Република България, която го определя като „добровolen съюз между мъж и жена“. Конституционната уредба на брака е изградена върху разбирането за съществуването на два биологично определени пола - мъжки и женски, определяйки брака като добровolen съюз между мъж и жена, Конституцията издига различния биологичен пол в императив към встъпващите в брак. Разбирането за брака като връзка между мъж и жена е вкоренено дълбоко в българското правосъзнание и в този смисъл е основоопределящо положение в конституционната уредба. Наложена в последните години публична пропаганда на неприемлив модел на нормализиране на нетрадиционна сексуална ориентация, особено на фона на тежката демографска криза в България, както и разполагането на рекламно-информационни елементи, пропагандиращи подобни социокултурни модели, включително в непосредствена близост до учебни заведения, по никакъв начин не съответства с българската правна традиция. Със своята неутвърдена и неразвита психика, подрастващите са най-податливи на такъв тип пропаганда, поради невъзможността да изградят самостоятелна и обективна преценка за информация, която получават в гореспоменатите аспекти. В духа на българската образователна традиция системата на образованието има две основни и неделими функции - образователна и възпитателна. Именно възпитателната функция на българското училище като държавна институция следва да не се допуска популяризирането или подстрекаването, по какъвто и да е начин, пряко или косвено, на идеи и възгледи свързани с нетрадиционна сексуална ориентация и/или определяне на полова идентичност, различна от биологичната.

3. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата.

Със законопроекта за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата се предлага цялостна реформа на нормативната уредба, свързана с институционалната организация и дейността на Националния фонд "Култура" (НФК). Законът за закрила и развитие на културата (ЗЗРК) е рамков закон, който определя основните принципи и приоритети на националната културна политика, културните организации и органите за закрила на културата, на нейната национална идентичност и начините за подпомагане и финансиране на културната дейност и творци. Институционалната организация и механизмите за набиране, управление и разходване на целеви средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата са регламентирани в глава пета, раздел II на ЗЗРК. Националният фонд "Култура" е създаден с чл. 24 от ЗЗРК през 1999 г. и започва да функционира от м. ноември 2000 г. НФК е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на културата, което подпомага развитието на културата, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата. Съгласно ЗЗРК, освен пряко от държавния бюджет, финансиране за провеждане на националната политика в областта на културата се осигурява от специфични източници - глоби, имуществени санкции, такси и др. През 2020 г. с промени в Закона за хазарта е предвидено, че определени постъпления от хазартни игри се разпределят и за финансиране на културни дейности (чл. 14, ал. 1, т. 4). Промените в настоящия законопроект осигуряват плавен преход от настоящата организация на НФК към новия институционален и функционален модел на НФК и създават условия за изпълнение на ангажименти по Националния план за възстановяване и устойчивост.

Министерски съвет

- **Министерство на образованието и науката:**

- **Още 32,5 млн. лв. за модернизация на професионални гимназии.**
Допълнителни 32 500 000 лв. за подобряване на материално-техническата база на професионални гимназии в различни области на страната одобри правителството. Средствата ще помогнат за обновяването и модернизирването на регионалната образователна инфраструктура в България, което стартира по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. Средствата в размер на 110 967 966 лв. безвъзмездно финансиране по оперативната програма предоставиха възможност на

Министерството на образованието и науката да започне модернизацията на 103 училища в Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен, Южен централен и Югозападен райони, както и в София-град. В процеса на изпълнение на дейностите по тяхното обновяване се установи недостиг на средства за изпълнението на ремонтите в 46 училища. Одобреното от правителството допълнително финансиране ще позволи сградите и на тези гимназии да придобият нов облик, който ще допринесе за повишаване привлекателността и качеството на професионалното образование и обучение в страната.

○ **Близо 4 млн. лева за физическа активност и спорт за децата и учениците.**

Правителството одобри 3 991 237 лева за физическа активност, спорт и спортно-туристически дейности на децата и учениците за 2023 г. Средствата се отпускат на базата на разработени от детските градини и училища проекти. С тях се финансират дейности, свързани с подготовката и участието в учебната и спортносъстезателната дейност. Целта е да се мотивират децата и учениците за системни занимания с физически упражнения и спорт. 3 572 614 лв. се осигуряват за финансиране на дейности за 798 974 деца и ученици в общинските и частните детски градини и училища и в духовните училища. Останалите 418 623 лева са предназначени за 196 деца и 83 607 ученици от държавните училища, в това число 6010 лева за Техническият университет - София, към който е Технологичното училище „Електронни системи“. Минималните диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование са определени с постановление на Министерския съвет от 2020 г. на 3 лв. за дете и на 5 лв. за ученик. Те се осигуряват ежегодно със Закона за държавния бюджет.

• **Министерство на труда и социалната политика.**

- **НСТС обсъди проекта на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2024 г.** Националният съвет за тристранно сътрудничество (НСТС) обсъди проекта на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2024 г., в който е предвидено от 1 юли догодина повишение с 11% на пенсиите, отпуснати до края на 2023 г. Със същия процент се предвижда да бъдат увеличени и минималните размери на всички пенсии. В резултат от повишенията се очаква средната пенсия да нарасне с около 100 лв. и да достигне 883 лв. В проекта се предлага и увеличение от 26.5 на 30% процента на т.нар. вдовиска добавка, която преживелият съпруг получава от пенсията на починалия. „Според данните на НСИ за индикаторите за бедност този риск е най-висок при самотно живеещите над 65 години. За 2022 г. 61% от тези хора са били в риск от бедност. Това прави особено важна тази подкрепа“. Така министърът на труда и социалната политика Иванка Шалапатова

обоснова предложението по време на обсъждането на законопроекта. В подкрепа на бизнеса се предлага да бъдат намалени от три на два дните от временната неработоспособност на осигурените лица, за които заплащането на паричното обезщетение е за сметка на осигурителя. „Паричните обезщетения, помощите и пенсиите, изплащани от държавното обществено осигуряване са основният източник на доход за голяма част от безработните, майките, болните, децата с починали родители, хората с увреждания и пенсионерите. Затова е необходимо да се приемат социално и финансово приемливи решения както за осигурените лица и пенсионерите, така и за бюджета на държавното обществено осигуряване“, отбеляза министър Шалапатова.

- **Броят на социалните услуги за деца се е увеличил три пъти в периода 2010 - 2023 г.** От 241 през 2010 г. до 725 в края на октомври 2023 г. се е увеличил броят на социалните услуги в общността за подкрепа на децата и семействата. Това стана ясно по време на среща на зам.-министър Елка Налбантова и експерти от МТСП с делегация от Египет, която е на посещение в България. На нея беше представен опитът на страната ни в реформата за деинституционализация на грижите за деца в България. „Едно от най-важните постижения на реформата е, че днес децата, които имат нужда от публична грижа, я ползват предимно в семейна среда - в семейства на роднини или близки и в приемни семейства“, каза Налбантова. Тя отбеляза, че паралелно със закриването на стария тип институции е инвестирано в изграждането на мрежа от нови социални услуги в общността. В тях сега се оказва подкрепа на повече от 16 300 деца и семейства.

По-важни актове, качени на Портала за обществени консултации

1. Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.

Срок на приключване: 29.11.2023 г.

Приемането на проекта на ЗИД на НК е необходимо, за да бъдат въведени изискванията на Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета (ОВ, L 335/1 от 17 декември 2011 г.; попр., ОВ, L 18/7 от 21 януари 2012 г.) във връзка с установено от Европейската комисия (ЕК) несъответствие в някои разпоредби от релевантното българско законодателство. От ЕК е образувана процедура за нарушение на № 2019/2136 за частично неправилно въвеждане на изискванията на Директива 2011/93/ЕС, предвид което следва да се предприемат действия за пълното транспониране в националното законодателство на чл. 3, пара. 5, чл. 9, буква б) и буква ж), чл. 12, пара. 1 и 2, чл. 15, пара. 2 и чл. 20, пара. 3, букви г) – е) от Директива 2011/93/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца с цел прекратяване на наказателната процедура. Също така е необходимо да се транспонират напълно разпоредбите на чл. 5, пар. 3; чл. 20, б. „б“; чл. 23, пар.

2, б. „а“, „б“ и „в“ от Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ, L 135/57 от 14 ноември 2012 г.). За неизпълнение на задължението от ЕК е образувана процедура за нарушение на № 2016/0023, която е на етап мотивирано становище, който е последният етап преди сезиране на Съда на ЕС. Необходимо е да се предприемат действия за пълното въвеждане на Директива 2012/29/ЕС и прекратяване на наказателната процедура.

2. Проект на Концепция за регулиране на лобистките дейности в Република България.

Срок на приключване: 18.12.2023 г.

Предложената Концепция за регулиране на лобистките дейности в Р България има за цел да дефинира предметния обхват на обществените отношения в областта на лобирането и да структурира предложения за промени в нормативната уредба, така че тези отношения да бъдат уредени трайно и прозрачно с установени правила. Основната цел на Концепцията за регулиране на лобистките дейности в Р България е да бъде осигурена основата за разработването на конкретни законодателни предложения за регулиране на лобистките дейности, която да гарантира правила и стандарт за лобизма, прозрачност и почтеност в лобирането, както и установяването на стандарти за етично поведение сред лицата, осъществяващи лобистка дейност. Законовата уредба структурирано следва да урежда: дефиниране на понятията; органи и лица, които са адресати на лобистка дейност; законодателен отпечатък; регистър за прозрачност; календар на срещите на лицата, заемащи публични длъжности, адресати на лобиране; приемане на етични правила за поведение; орган, който е оправомощен да дава насоки по прилагането на закона, да поддържа регистъра, да следи за изпълнението на законовите разпоредби и да упражнява контрол; финансиране на дейностите в обхвата на концепцията; административнонаказателна отговорност – субекти, основания и ред за реализирането ѝ.

Български дарителски форум обединява големи фондации и социалноотговорни компании в България, които даряват ресурси и така променят средата, в която живеем.

Седмичният мониторинг на проекти на нормативни документи и работата на институции по темите дарителство, доброволчество и гражданско участие е подкрепен по проект АСФ/825 "Дарителски компас за устойчиви партньорства", който се изпълнява с финансовата подкрепа от Фонд Активни граждани България (www.activecitizensfund.bg) по ФМ на ЕИП 2014 - 2021.

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Получавате това съобщение в качеството си на представители на компании и фондации - членове и наблюдатели на Български дарителски форум.

Our mailing address is:
Bulgarian Donors' Forum
4B, Leonardo Da Vinci Str.
Sofia 1124
Bulgaria

[Add us to your address book](#)

Want to change how you receive these emails?
You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

Copyright © 2023 Bulgarian Donors' Forum, All rights reserved.